

Slovenska Država

Štev. 6

CHICAGO, ILL., 20. JUNIJ, 1951

Letnik II.

MEJNIK

Ob prvi obletnici podpisne akcije za Slovensko Izjavo moremo za beležiti prve razveseljive zaključke. Ko to pišemo, je število podpisnikov visoko narastlo in dnevno prihajajo nove podpisane Izjave.

Podpisane Izjave so bile v knjigi predložene Ameriškemu Odboru za Svobodno Evropo v obvestilo in pregled s pripombo, da bodo nadaljnji podpisi predloženi v drugi knjigi. V uvodu k tej knjigi živih dokumentov slovenstva je zapisano med drugim:

“To Izjavo, ki jo je izdal in predložil v podpisovanje Akcijski Odbor za Slovensko Državo, so podpisali slovenski politični emigranti, ki hočejo, da bo bodočnost njihove domovine bodočnost svobodnega ljudstva, ki si bo samo krojilo svojo usodo pod svojo lastno narodno vlado v okviru široke zveze svobodnih in enakopravnih narodov Srednje Evrope.

“Iz tega osnovnega razloga podpisniki Slovenske Izjave ne odklanjajo le sedanjega totalitarnega režima nad Slovenijo, temveč so nasprotni vsakemu prisilnemu nadaljevanju Jugoslavije po osvoboditvi. Prisilna Jugoslavija ni zaželjena, ker se je od vsega početka izkazala za nesposobno služiti dobrobiti zadevnih narodov. Ako pa pride do stvaritve neposredne zveze srednjeevropskih narodov — o potrebi katere, izgleda, so si sedaj edini vsi nekomunisti Srednje Evrope — bo pa Jugoslavija kot posebnavečnarodna tvorba postala povsem brezpredmetna in brezsmiselna.

“Naravno, to je dolgoročni program osvoboditve. Problem slovenske svobode je mogoče trajno rešiti le v zvezi z rešitvijo srednjeevropskega vprašanja, ki pa zavisi od rešitve splošnega problema svetovnega miru in varnosti. Zato ta slovenski program ni v nasprotju s sedanjo ameriško politiko do Jugoslavije, v kolikor ta politika preprečuje, da bi se sovjetsko gospodstvo

raztegnilo tudi nad narode Jugoslavije, in na njihovo strateško tako pomembno ozemlje, in v kolikor more ta politika blažiti sedanje trpljenje pod Titovim režimom.

“Podpisniki te Izjave predstavljajo veren prerez aktivne slovenske politične emigracije vseh slojev, starosti, izobrazbe, poklicne različnosti in zemljepisne porazdeljenosti tako glede njih domovinskega izvora kot glede njih emigrantskega bivališča; podpisniki posebno močno predstavljajo mlajše rodove slovenskih izobrazencev.

“Večina starejših podpisnikov Slovenske Izjave je svoj čas pripadala Slovenski Ljudski Stranki, ki je bila široka in svobodoljubna “med sredino in levo od sredine” slovenska politična stranka s krščanskimi нравnimi osnovami in ki je pri vseh svobodnih volitvah dobila veliko večino slovenskih glasov. Tudi večina mlajših podpisnikov Slovenske Izjave bi bila brez dvoma pripadala tej staroslavni slovenski stranki, ako bi to bilo mogoče. Toda, poslednje demokratične volitve v Jugoslaviji so se vršile leta 1928, in leta 1929 so bile vse demokratične politične stranke razpuščene, ustava ukinjena, prvotno ime države, “Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev”, samovoljno spremenjeno v ‘Jugoslavija’ s kraljevim ukazom, in vpostavljen je bil avtoritarni dvorski režim. Odkar je januarja 1929 SLS bila razpuščena, ni bila rekonstituirana, dočim so njeni izvoljeni predstavniki medtem pomrli.

“Dokler ne bo demokratično vpostavljeno slovensko politično predstavništvo v tujini, se podpisniki Slovenske Izjave smatrajo politično zastopane po Akcijskem Odboru za Slovensko Državo. V tem smislu ta Odbor išče priznanje in soudeležbo v pripravljalnem delu za osvoboditev in obnovitev narodov Srednje Evrope.

“Podpisniki Slovenske Izjave, z njimi pa še mnogi drugi, ki bodo Izjavo še podpisali ali pa drugače podpirajo to slovensko stvar, noče-

jo biti puščeni ob strani ali odrinjeni od velikega dela za svobodo njihovega lastnega naroda in za svetovni mir. Njihov delež pri tem delu in njihova dolžnost do njega ništa nič manjša kot kogarkoli drugega.

Pittsburgh, Pa.

Maja 1951.

CIRIL ŽEBOT, Profesor
Duquesne University
Začasni Predsednik
Akcijskega Odbora za
Slovensko Državo”

* * *

Medtem je Profesor Dr. Žebot, kot ustanovni začasni predsednik Akcijskega Odbora za Slovensko Državo in kot osebno nezainteresirani v neposredni emigracijski politiki, bil v New Yorku in je pri Ameriškem Odboru za Svobodno Evropo pričel razgovore, ki jih je sprožila predložitev gornjega dokumenta. Razgovori se nadaljujejo. Upamo, da bodo zaključeni z razčiščenjem in okrepitvijo slovenske politične akcije v tujini za svobodo in demokratizacijo Slovenije. Samo odločnost in vztrajnost desetletnih naporov za zgodovinsko nujno novo slovensko politiko sta omogočili, da je prišlo do tega razvoja. Zato je sedaj dolžnost nas vseh, da s to dokazano voljo in vztrajnostjo nadaljujemo naše započeto delo, pospešimo in podvojimo nadalnje podpisovanje Slovenske Izjave, in prosimo za božji blagoslov tem potrebnim in pravičnim prizadevanjem.

Poravnajte naročnino! Tisti, ki doslej tega še niso storili, ali jim je naročnina že potekla, imajo na ovitku modro znamenje.

Darujte za Tiskovni sklad “Slovenske države”! Iz žrtev in sodelovanja vseh pristašev našega gibanja bodo zrasli uspehi!

GEOPOLITIČNI POLOŽAJ SLOVENSKEGA OZEMLJA

Usodo vsakega naroda kujejo različni činitelji: verski, politični, vojska, umetnost, pa tudi zemlja z vsem, kar je z njo v zvezi: reke in morja, gore in vinske gorice, plodna zemlja in temni gozdovi, podnebje in sestava tal, naravna lepota in naravni zakladi. Ali bolje: narod si kuje sam svojo usodo — zunanji dogodki in zunanji činitelji so mu včasih ubogljivi pomočniki, ki ga v rasti in razmahu podpirajo, drugič zopet žilavi kljubovalci, ki ga hočejo oguljufati za plod njegovega trdega dela. Kljub temu, da nam zgodovina na nešteti primerih dokazuje, da je narod v še tako neugodnih razmerah zapišan pogubi šele, če je samega sebe zapustil, če je zdvomil nad samim seboj in nad silami, ki so v njem, pa jih ne zna več obuditi, če zanemarja gojitev in oblikovanje svoje narodne samobitnosti v skladu z organsko razčlenjenostjo človeške kulture, ne smemo podcenjevati povsem snovnih činiteljev kot je zemlja. Tudi ti se močno odražajo v narodnem značaju in soodločajo potek narodne zgodovine.

Ko so se naši predniki naseljevali v novi domovini, so zasedli znatno večje ozemlje kot je današnja slovenska narodna posest. Naseljevali so se predvsem ob rekah v več naselitvenih tokih. Tako ločimo:

- dolenjsko-krški tok,
- posavsko-gorenjsko-obsoški tok,
- koroški tok,
- obmurski tok,
- panonski tok,
- obdonavski tok.

Naša narodnostna meja je v času največjega obsega potekala: pred vrati Trsta, Krmina, Čedadina in Humina; do Donave in preko nje; do Bakonjskega gozda in Blatnega jezera. Omejitve na jugovzhodni ni možno podati, ker se razlikovanje južnoslovanskih narodov prične šele okrog leta 1000.

Naseljeno slovensko ozemlje je bilo dovolj zaokroženo, da bi moglo biti področje lastne države. Edino izpostavljeno mesto je bil zapadni klin ob zgornji Dravi, ki je pa bil tudi naravno zaščiten.

150 let so branile Visoke Alpe slovensko zapadno mejo. Toda s politično in versko priključitvijo na zapad so se odprla vrata tujemu rodu in redu. Naravna meja sama je bila preslaba, tuja kultura premočna.

Obdonavska meja je postala kmalu žrtev borbe za velika vrata, ki vodijo iz Nemčije v Panonijo. Premiki nomadskih osvajevalcev Obrov in Madžarov te politična in kolonizatorična osvajačnost Nemcev so povzročili, da so na tem ozemlju ostali slovenski samo še — gróbovi.

Enaka usoda je zadela Slovence v Panoniji. Navali Obrov, nemška kolonizacija in poznejše pritisk Madžarov so bili močnejši kot slovenska politična tvorba, panonska kneževina Pribine in Koclja. De-

loma zaradi izgub v borbah, deloma zaradi umika v alpske predele se je slovensko narodno ozemlje v Panoniji skrčilo v enem tisočletju od 10.000 km² na 1.000 km².

Med Muro in Istro se je zaradi politične razcepljenosti zarisala ločilnica, ki bi ob drugačnih političnih prilikah potekala lahko tudi dalje na vzhodu ali bliže na zapadu.

Najodpornejša je bila naša zapadna meja, ki se v 12. stoletjih ni bistveno spremenila. Pač pa so se ves čas stavliale ovire, ki so nam zapirale pot do morja in preprečile, da bi se razvili v pomorski narod.

Današnja narodnostna meja poteka od Rokave v Istri do Kanalske doline, na Koroškem od Šmohorja v Ziljski dolini, Dobrača, izliva Zilje v Dravo, med Osojskim in zapadnim delom Vrbskega jezera, po južnih pobočjih Svinške planine, ob Dravi pri Labodu, prekogrbenov Kozjaka, ob severnem pobočju Slovenskih Goric do Radgone, na črto Radgona-Raba, zapadno od Monoštra in na črti Monošter-Dolnja Lendava.

Zemljepisno spada naše narodno ozemlje v Srednjo Evropo. 45. vzporednik, ki loči Srednjo Evropo od Južne, reže Istro. 15. poldnevnik, ki določa srednje evropski čas, gre tudi preko slovenske zemlje (Zagorje). Naše ozemlje spada delno k Balkanu, je pa tudi del objadranskega sveta — ne samo kot zaledje tržaškega zaliva, ampak kot njegov sestavni del. Večina rek pa odpira naš svet proti vzhodu ter ga vključuje v porečje Donave.

Zato se tudi križajo na slovenskih tleh sredozemski, srednjeevropski in panonski vplivi.

To se kaže:

V gorskih sestavih: alpski svet se veže s kraškimi in oba s panonskim.

V živalstvu: vzhodnoalpska favna prehaja na naših tleh v kraško, obe na vzhodu v panonsko.

Vsi ti vplivi niso ostali brez učinka pri oblikovanju našega narodnega značaja, ki kaže v treh glavnih inaičah: v alpskem, kraškem, in ravninskem dolenskokopanjskem tipu. Najbližja prvotnemu slovenskemu tipu sta prleški "lukar" in Slovenski Krajinec.

(Nadaljevanje)

**Slovenci! Podpisujte slovensko
Izjavo! Naš cilj mora biti: Suverena
Slovenska država!**

"Novi Svet" — edini slovenski družinski 14 dnevnik v Ameriki se kar sam priporoča. Vedno bolj je pester in zanimiv. Ima tudi lepe uvodnike in članke. Prinaša tudi mnogo lepih povesti. **Slovenci, Slovence, stari in novi, podprite Novi Svet! Postanite naročniki.** Pišite na naslov: "Novi Svet", 1845 W. Cermak Road, Chicago 8, Ill., USA.

Ob obletnici vetrinjske tragedije

(Maj - junij 1945)

Vetrinje — taborišče pregnanega človeka . . . **Vetrinjsko polje** s cerkvijo Marije Zmagovite bo večni pomnik tisočerm slovenskim žrtvam v boju proti brezbožnemu komunizmu.

6. maja 1945 je več deset tisoč protikomunističnih Slovencev zapustilo svoje domove in se podalo na Koroško, da si tako ohranijo golo življenje pred Kajnovim zločinsko roko. Na prostranem Vetrinjskem polju je v nekaj dneh nastalo šotorišče, kakor ga ne pomni slovenska zgodovina. Pod milim nebom, v šotorih iz lubja in vej ter razne druge šare so bivali več kot mesec dni brezdomci: starci in starke, matere z dojenčki in otroci, dekleta in fantje, gospodarji, ki so v naglici naložili na voz le nekaj najpotrebnejšega. — Ne daleč vstran je taborila **slovenska protikomunistična vojska.**

V strahu in upu so potekali lepi majniški dnevi. Begunci so iskali tolažbe v molitvi v bližnji cerkvi. Nikogar ni bilo, ki bi se za trpeče in pomoči potrebne zavzel. Pred očmi vsega sveta so bili od komunistov označeni kot "vojni zločinci" in "kolaboracionisti". Bili nepotrebno breme tistim, kateri so nekaj let prej pomagali ropati in pleniti slovensko domovino.

Zadnje dni majnika je prišlo usodno povelje od vrhovne angleške komande: Domobranci je treba vrniti, za njimi pridejo na vrsto tudi civilisti. **Z hinavščino, kateri ni v zgodovini primere, so nič hudega sluteče, razorožene slovenske anti-komunistične borbe nalagali na kamione, govoreč jim, da jih bodo prepeljali v — Italijo. Pa so jih izročili proti mednarodnemu pravu smrtnemu sovražniku, krvniku — Titu.**

Sledija je Kalvarija. Cvet slovenskega naroda je bil zločinsko, brez vsake sodbe poklan. Okrog 12.000 slovenskih mož in fantov, katerih edina krivda je bila, da so se borili proti zločinskemu komunizmu in varovali svoj dom popolnega uničenja.

Poljaki imajo svoj Katyn, Čehi imajo Lidovice, a za slovensko tragedijo ne ve skoraj nihče . . . !

V Kočevskih gozdovih, pri Teharju in na številnih drugih, nam nzenanih krajih počivajo izmučeni ostanski slovenskih mož in fantov. Ti pobiti junaki, ki niso nikdar zatajili svojega verskega in narodnega prepričanja, so naš ponos. Svetle zvezde na temnem obnebu slovenske domovine. Naši mučeniki in vzorniki. Upajmo, da tudi priprošnjiki pred božjim prestolom za trpeči slovenski narod.

Padli so ne le za Boga, ampak tudi za svoje narodne ideale. Mati Slovenija — je bil njihov ideal. Za lepšo bodočnost slovenskega naroda, kjer koli živi, so dali svoja življenja. Bili so člani slovenske narodne vojske. Za Slovenijo so se borili, za naš največji ideal — svobodna slovenska država — krvaveli v nešteti zmagovitih

(Nadaljevanje na 3. str.)

OB OBLETNICI . . .

(Nadaljevanje s 2. str.)

bojih. Za ta ideal so tudi dali življenje v mučeniški smrti.

Vstajajo vprašanja: Kako neki je mogoča taka krivica? Kdo je kriv, da zapadni svet ni bil dovolj informiran o slovenski narodni vojski? Ali se je vse storilo, kar je po človeško mogoče, da bi se ta tragedija preprečila? Mi o tem danes ne bomo razpravljali. Zgodovina bo dala svojo sodbo in obsodbo.

Pokojni Evangelist Krek je dejal o Slovencih, da smo seme v bojih za svobodo izkrvavelega naroda. Mi pa smemo reči: bratje in sestre smo naših slovenskih mučenikov za Boga in Slovenijo. Ponosni bodimo na te velikane, ki nas še mrtvi uče velikega idealizma, kateri ne pozna strahu in oklevanja, ampak le sveto dolžnost delati in se boriti za zmago vsega dobrega in plemenitega. Učijo nas žrtev za lepšo bodočnost vseh Slovencev v suvereni slovenski državi!

Ko bo vstala iz viharja,
bratje dragi, zlata zarja,
o tedaj mi — žalni svatje,
— bratje dragi, tihi bratje —
pridemo vas počastit.

—ko.

"I Was A Communist For F. B. I."

Že dalje časa doživlja po vsej Ameriki veliki uspeh film: "I was a Communist for FBI" (Bil sem komunist za FBI). Film pripoveduje resnično zgodbo Ameriškega Slovence Matija Cvetiča iz Pittsburgha, ki je vstopil v komunistično stranko po naročilu Ameriške obveščevalne službe (FBI). Oset let je vztrajal med rdečimi, postal je celo njihov važen funkcionar in delegat, a ves čas jih je pošteno vlekel za nos. Niti njegovi najožjji družinski člani nisi vedeli, da ni pravi komunist, zato so ga razumljivo izključili iz svoje srede. Celotno njegova lastna mati, verna slovenska žena, je umrla z žalostno zavestjo v srcu, da se je njen sin izneveril njenim naukom ter izdal svojo vero in domovino.

Film je pol dramatičnih zapletjav in realističnega opisovanja zločinskih komunističnih tipov, katerim je dovoljeno vsako sredstvo za uresničitev njihovih temnih načrtov. Višek je dosežen, kot Mat Cvetič pred komisijo o ne-Ameriškem delovanju razkrije svojo vlogo v službi Amerike in demokracije ter razkrinka komunistične gangsterje.

Film toplo priporočamo, da si ga vsakdo ogleda, ker nam daje vzpodbudo naši proti-komunistični borbi in je tudi lepa afirmacija poštenega slovenskega imena v Ameriki; v uvodu namreč pove, da je "Mat Cvetič Amerikanec slovenskega porekla. Njegovi starši so prišli iz Slovenije. Slovenci so dobri in pošteni ljudje ("fine people")."

Težave narodnozavednih Slovakov

Slovenci in Slovaki smo bili ob času sv. Cirila in Metoda obmejni sosedje, morda nekdanj en sam narod, vsaj po našem skupnem značaju soditi, smo bili en narod. Velika Ciril-Metodova ideja je bila: ena država od Tater na severu Slovaške, od meja Češke doli do Jadrana, Benetk, daleč tja na Tirolsko bi bila samo ena država. Pa je Germanizem s svojo perfidnostjo in zvižajo ubil oba kneza Moravske in Panonije, kneza Samo pa podjarmil. Nastopila je potem družina Habsburgovcev in naš skoraj tisočletni skupni križev pot se je začel in se končal prav v naših dneh z strašno Kalvarijo, na kateri poginjamo. Zapuščina sv. Metoda je bila: Slovenci in Slovaki skupaj!

Zanimivo je pa to, kakor takrat, imata tudi v naših dneh oba naroda skoraj enako usodo. Mi smo prišli pod Srbe, Slovaki pod Čehe. Z drugo svetovno vojno sta se obe kombinaciji seveda razbili, ker sta se morali. Kakor Srbi niso razumeli velikega poslanstva, ki ga jim je dala nova doba, da bi ustvarili mogočno pravično državo Jugoslavijo, kjer bi bili vsi trije narodi zadovoljni in srečni, tako tudi Čehi enako niso razumeli svoje naloge. Dr. Tomaz Masaryk je prevaral Slovake, nas in Hrvate pa Pašič. In nesreča se je začela.

Zato je naravno, da imajo Slovaki prav iste težave, kakor jih imamo Slovenci. Kaj sedaj? Ali nazaj pod češko-Slovaško, pod Čehe ali za Tissovo republiko? Pri nas, ali nazaj pod Srbe, ali samostojna Slovenija? Kaj?

Kdor je zasledoval slovaške boje po 1945 in jih primerjal z našimi, popolnoma isti so. V člankih na obe straneh bi bilo treba spremeniti samo imena, pa bi veljali za nas kot za Slovake. Kakor pri nas je tudi pri njih to, da so vodilni bivši politiki in diplomatje za nazaj pod češko, narod pa za republiko. In velik boj se je razvil med njimi proti vodilnim krogom.

V delu Slovakov, ki zahteva samostojno slovaško državo nazaj, je bil pa med vodilnimi tudi Karol Sidor, ki je bil poslanik Tissove Slovaške pri Vatikanu. Kot takega je ves narod smatral za velikega pristaše Tisse in slovaške republike in ga smatral za nekakega voditelja v tem boju. Z veliko težavo je dobil dovoljenje, da se je smel začasno naseliti v Kanadi. V Združene Države mu vlada ni dovolila. Sme samo sem pa tja obiskati državo, več ne.

Toda 15. maja letos je pa slovaški list "Slovak v Amerike" v New Yorku, objavil fotostatične odtise pisma, ki ga je Sidor pisal 1945 državnemu tajništvu v Vatikan, kjer pa odkrito pove, da je za staro češko-Slovaško, za Slovake pa samo avtonomijo. Ponudil se je Vatikanu, da bi izposloval od komunistov, Clementisa in tovarišev, s svojim vplivom v Pragi, da bi se v sedanjo pogodbo s češko-Slovaško dala točka, ki bi dovolila, da ima avtonomna Slovaška svojega poslanika pri Vatikanu samo za Slovaško, ako bi Vatikan pristal na to. V 20.000 iztisih je ured-

ništvo natisnilo to številko in jo razposlalo po celi Ameriki in Kanadi, ter razkrinkalo Sidorja kot izdajalca, ki je v časih ki je šlo za življenje in smrt Tisse, skrivaj paktiral s praškimi komunisti in nekako delal proti Tissi tudi pri Vatikanu.

Kajpada je nastalo veliko razburjenje med Slovaki. Nekateri listi branijo Sidorja in imenujejo to pismo falzifikat. Sidor se izvija v svojih odgovorih. List "Slovak v Amerike" pa zahteva nujno razsodišče, kjer naj se cela zadeva razčisti, naj se zasljišijo tožniki in obtojenec. Celi akciji stoji na čelu slovaški župnik Rev. J. Lah iz Whiting, Ind.

Kako se bo zdrava razvijala bomo še poročali.

—r—

Proslava stoletnice ustanovitve Bratovščine Sv. Cirila in Metoda v Rimu

(Dopis iz Rima)

V mesecu aprilu je poteklo 100 let odkar je škof Slomšek ustanovil Bratovščino Sv. Cirila in Metoda ter z njo začel cirilmetodijsko gibanje za povratek vzhodnih Slovanov v katoliško Cerkev. To gibanje je v teku sto let svojega delovanja doživelo velik razmah med vsemi slovanskimi narodi.

V Rimu so to obletnico zelo slovesno praznovali. V baziliki sv. Klementa, kjer leži pokopan sv. Ciril, se je vršila liturgična slovesnost. "Osservatore Romano", glasilo Sv. Stolice, je o slovesnosti obširno poročalo:

Redkokdaj moremo priststvovati tako lepemu izrazu vzajemnosti. Nadškofu Msgr. Evreinoff-u je pri službi božji asistiral 6 duhovnikov, ki so predstavljali različne slovenske narodnosti. Med njimi sta bila dva Rusa, po eden Ukrajinec (rektor papeškega kolegija sv. Jozafata), Čeh, Hrvat, Slovak in Slovenec. Obrede slovenskega bogoslužja, ki so tako bogati na simbolizmu in mistiki, sta spremljala dva mogočna pevska zbor, in sicer zbor ukrajinskega kolegija sv. Jozafata ter zbor Ruskega kolegija v Rimu. Slovesnost je dosegla svoj umetniški in religiozni višek, ko sta se oba zbora združila in zapela Oče naš.

Po evangeliju je pridigal p. Koren. V kratkih obrisih je prikazal zgodovino Bratovščine sv. Cirila in Metoda te pozval vse prisotne k molitvi in neutrudnemu apostolskemu delu, kot ga želi naš Gospod Jezus Kristus in po naukih Sv. Cirila in Metoda ter slovenskega škofa Slomška, ustanovitelja Bratovščine, da preko edinstva vseh kristjanov sedanji razkristjanjeni in brezbožni svet znova najde tisti svetilnik, ki mu bo pokazal pot v hišo skupnega Očeta in k čredi skupnega Pastirja.

Dne 15. aprila se pa je v avli papeškega Vzhodnega Instituta vršila slavnostna akademija. P. Boyer je imel glavni govor v čast slovanskima apostolima a. č. g. Dr. Šaruga pa je govoril o Bratovščini ter o njenem ustanovitelju škofu Slomšku. Pre-

(Nadaljevanje na 4. str.)

Iz Chicaga in okolice

Nova maša v Lemontu. Kljub kislemu vremenu je bilo prirsčno novomašno slavje, katerega se je udeležilo nad 200 gostov. Chicaškimi društvom Sv. Mohorja in Marije Pomagaj KSKJ se je pridružilo še mnogo drugih, zlasti "novi Amerikanci" so prišli v velikem številu, saj je novomašnik p. Danilo Sedlar tudi eden izmed njih. Ob prihodu v cerkev je novomašnika pozdravila učenka Kranjčeva, ki mu je izročila novomašni križ, dar novih Amerikancev, učenka Marija Martinčič pa mu je izročila šopek belih nageljv. Slavnostni govor je imel p. Kazimir Zakrajšek, bivši župnik župnije Sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, odkoder je novomašnik doma. Govornik je najprej prebral brzojavni gozdav in blagoslov sv. Očeta Pija XII., ki ga je poslal novomašniku, nato pa je nanizal krasne misli z ozirom na duhovnikovo poslanstvo. Mnogim so se zaiskrile oči, ko je novomašniku izročil kelih, katerega je pred dawnimi leti prejel v New Yorku od katoliških ameriških Slovencev kot njihov dušni pastir in voditelj. Po končani novi maši je bil v Baragovem domu banket, kj je potekel v najlepšem razpoloženju. Novomašne slavnosti se je udeležil tudi Rt. rev. Matija Butala iz Jolietu.

Mnogo sreče! V soboto 2. junija sta sklenila dosmrtno zvezo Frank Karner in Frances Baskovitz. Ženin je pred leti prispel v Ameriko in je doma izpod zelene-ga Pohorja. Ženin, ki je tudi naš naročnik in pa njegovi življenjski družici želimo mnogo božjega blagoslova in vsestranskega zadovoljstva.

Posnemajte! Mrs. Frances Jalovec, iz Arga, Ill., nam je poslala velikodušen dar \$5.00 kot naročnino in obenem tudi kot podporo našemu listu. Mrs. Frances Jalovec je s tem znova lepo pokazala svojo veliko narodno zavednost. Ona se vedno zaveda, da niso dovolj zgolj lepe besede, ampak da so potrebna predvsem dejanja. Mrs. Jalovec ima res vedno odprto srce in tudi roke za vsako dobro idejo. Lansko jesen je obhajala v krogu svoje številne — sedemčlanske družine zlato poroko. Vsi njeni otroci so lepo vzgojeni in na odličnih položajih. Mrs. Jalovec, iskrena Vam hvala! Vaš lep vzgled naj rodi mnogo posnemovalcev!

Poslovlilni večer. Podružnica Lige je priredila v četrtek 7. junija poslovlilni večer na čast odhajajočemu p. Pelagiju. Poslovitev je bila v dvorani Tomazinovne gostilne na Cermak Road.

Slovenska radijska ura v Chicagu. Kar težko je pričakujemo. Otvori jo melodiozna koračnica Preljubo veselje oj kje si doma. Naot pa sledijo med priporočili slovenskih tvrdk in oglaševalcev lepe slovenske pesmi. Posebno pa moramo omeniti odlično sestavljen program ob priliki Materjnskega dneva. Besedilo našim materam v čast je sestavil p. Mirko Godjina, katerega je prednašala Martina Gazvoda iz Gary-ja. Prav tako lep je bil tudi program za Očetovski dan dne 17. junija. Slovenci, poslušajte se ob vsaki priliki le slovenske radijske ure, ki je oddajana vsako nedeljo od 1 pop. do 2 na postaji WWCA, valovna dolžina 1270.

TO IN ONO

"Slovenska Beseda" — II. letnik. Pre-rokovali so, da bo revija kmalu zaspala. Vsi naporji jo ubiti, so bili brezuspešni. Revija si je utrla pot med poštenimi Slovenci. Pred nami sta dve dvojni letošnji številki: januar-februar, marec-april. Re-či moramo, pestra vsebina, primerna intel-igentu kakor preprostemu človeku. Vsak najde v njej dovolj gradiva, ki ga s prid-om prečita. Lepo je povedan v prvi šte-vilki drugega letnika namen revije: "Go-jiti našo slovensko zavest, ko naj zopet naša zemlja od Beneških gričev preko Gorjske, Trsta, Isire in slovenskih krajev ob Savi, Dravi in Muri ter Koroške, Prek-murja in Gradišćanske postane enotna v bratski ljubezni združena domovina, mo-ra biti ena glavnih nalog vseh nas Sloven-cev, ki uživamo gostoljublje raznih nardo-v po vsem božjem svetu".

Kdor želi naročiti "Slovensko Besedo", naj piše povjereniku: **Mirko Geratjč, 2217 S. California Avenue, Chicago 8. Ill. USA.** Letna naročnina je le \$3.00. Lahko Vam pošljemo tudi posamezne številke lanskega letnika na ogled.

"Macedonia". Pod tem naslovom je pričel Central komite macedonske politične organizacije za Združene države in Kana-do zdajati periodičen list, ki je pisan v angleškem jeziku. List je namenjen predvsem točnejšemu informiranju an-gleške javnosti o macedonskem proble-mu; urejuje Mr. Luben Dimitroff. Tiskan je na finem papirju, ima mnogo gradiva ne samo iz Titovine, ampak tudi iz dru-gih dežel pod železno zaveso. Vsako šte-vilko krasijo lepe slike.

Srbj med seboj. Takozvani četniški "vojvoda", pop Momčilo Djujić je ob pri-liko obiska MacArthurja v Chicagu sku-paj z nekaterimi četniki predal MacAr-thurju neko spomenico oziroma knjigo v imenu "begunskih naslednikov generala Mijhajlovića". List "Srpska Slobodna reč" prinaša z oziroma na ta dogodek uvodnik in nazivlje Djujića z "razpopom, kateri je služil Hitlerjev in Mussolinijevim ge-neralom". Dalje piše isti list, "da se je razpop Djujić proslavil v očeh nemških nacjstov in italijanskih fašistov ter da je med srbskim narodom ožigosan kot eden največjih narodnih izdajalcev in vojnih zločincev". Hrvatski list "Danica" pa k temu pristavlja, da je ppo Djujić s svoji-temu pristavlja, da je pop Djujić s svoji-Hrvatom in da je prav, če ga "Srpska Slobodna reč" stavlja v vrsto vojnih zlo-čincev.

Strelske jarke kopljejo. V objemnih predelih severne Slovenije, zlasti napram Madžarski (okrajji Ljutomer, Radgona in Sv. Lenart v Slov. gor.) kopljejo z vso naglico strelske jarke za slučaj sovjetske-ga vdora v Titoslavijo. V obmejnih pre-delih v globino 15 km se smejo gibati le oni, ki tam stalno bivajo. Za vsako poto-vanje v te kraje je treba posebnega do-vojenja. Prebivalci imajo posebne izkaz-nice. Oddati so morali tudi prstne odtise.

Za Veliko Srbijo . . . Srbski vojvoda živoin Mišić piše v knjigi "Strategija", katero je izdal za poučevanje srbskega o-

SLOVENSKA DRŽAVA
izhaja vsakega 20. v mesecu.
Naslov uredništva in uprave:
"SLOVENSKA DRŽAVA",

2217 So. California Ave., Chicago 8, Ill.
Za konzorcij : Mirko Geratič, Editor
Naročnina letno: Za USA \$1.20, za
Canada \$1.50, Argentino 18 pesov, Bra-
zilijo 50 cruzeirov, Anglijo pol funta,
Avstrijo 15 Šil., Avstralijo 1 avstr.
funt. Italija in Trst (F.T.T.) 600 Lir,
Francija 400 frc.

IZ UPRAVE LISTA:

Za Tiskovni sklad so prispevalj: \$15: Dr. S. F.; po \$10: Frank Urankar in Miha Staudohar, Neimenovan iz Equadorja; po \$7: Ivan Novak, Cleveland; po \$5: Mrs. Frances Jalovec, Argo; Dora Lovrenčić-Zebot, Anglija; Neimenovan iz Barberto-na; po \$1: J. T., Chicago; A. Oratsh, Ash-lan; Frank škocjanc, McKees Rock, Pa.; po 80c: Mary Princa, Cleveland, Frances Pogačnik, Struthers, Ohio; Al. Hodnik, Pittsburgh, Pa. Vsem: Bog povrni stoter-no!

Če se preseljete, sporočite nam po dopis-nici svoj novi naslov. Če nam pišete, na-pišite točni naslov, da ne bo pomote. De-nar oziroma čeke ali money orderje nam pošiljajte le priporočeno. Radi varnosti! Neki dolgoprstnej se je polastil namreč nekaj pošte in tudi denarja. Najbolje je, če nakazujete vse v čeku ali v Money Or-derju!

PROSLAVA STOLETNICE . . .

(Nadaljevanje z 3. str.)

čitano je bilo tudi posebno latinsko pismo, ki ga je za to obletnico izdal papež Pij XII. in ki začenja tako:

"Katoličani zaznavamo, da Slovani, ki bivajo v Rimu, skupno s Papeškim Vzhodnim Institutom ter Papeškim Zavodom "Russicum", ki jima je poverjena skrb nad Vzhodno Cerkvijo, nameravajo slavi-ti stoletnico odkar je bila Bratovščina sv. Cirila in Metoda srečno ustanovljena v Sloveniji". (V originalu: "feliciter in Slo-venia constituta fuit") — Prevod po teks-tu v Osservatore Romano.

Prireditev je zaključil izbor slovanskih narodnih pesmi, ki so jih zapeli zbori raz-ličnih slovanskih narodov v Rimu. Pro-slave so se udeležili visoki, predstavniki Sv. Stolice, Kongregacij in redov ter ve-liko število pripadnikov slovanskih nardo-v, ki bivajo v Rimu. — Poleg drugega je bila ta obletnica in slovesnost lepa po-trditev slovenskega imena ter našega ve-likega škofa Slomška v večnem Rimu.

ficjrskega zbora takole: "Ako bode to mo-je skromno delo vsaj malo pripomoglo k osvobojenju vseh Srbov in ostvaranju na-šega večnega ideala — VELIKE SRBIJE, smatram, da sem izpolnil svojo dolžnost kot vojak, kot Srb in kot človek." — Ko-mentarja ni treba. Ne za Jugoslavijo, za Veliko Srbijo gre . . . !